

A Legfelsőbb Bíróság mint felülvizsgálati bíróság dr. Tatai Varga Krisztina ügyvéd által képviselt **felperesnek**, dr. Székely Andrea ügyvéd **alperes** ellen **tartozás megfizetése** iránt a Jászberényi Városi Bíróság előtt 5.P.20.294/2010. szám alatt indult és másodfokon a Jász-Nagykun Szolnok Megyei Bíróság 3.Pf.21.041/2010/3. számú ítéletével befejezett perében az említett jogerős ítélet ellen az alperes által benyújtott felülvizsgálati kérelem folytán meghozta a következő

í t é l e t e t :

A Legfelsőbb Bíróság mint felülvizsgálati bíróság a Jász-Nagykun Szolnok Megyei Bíróság 3.Pf.21.041/2010/3. számú ítéletét hatályában fenntartja.

Kötelezi az alperest, hogy fizessen meg a felperesnek 15 nap alatt 49.700 (Negyvenkilencezer-hétszáz) Ft felülvizsgálati perköltséget, valamint az államnak - az adóhatóság felhívására - 93.600 (Kilencvenháromezer-hatszáz) Ft le nem rótt felülvizsgálati eljárási illetéket.

Ez ellen az ítélet ellen további jogorvoslatnak nincs helye.

I n d o k o l á s :

A peres felek között 2007. október 15-én létrejött kölcsönszerződés alapján a felperes az alperes részére 9400 CHF kölcsönt folyósított, mely összeg részletekben történő visszafizetésére az alperes 72 hónap futamidő alatt, 2007. december 17-től vállalt kötelezettséget. Miután az alperes a kölcsönszerződésből eredő fizetési kötelezettségének határidőben nem tett eleget a felperes 2008. június 14-én részére felszólító levelet küldött, majd - mivel ez is eredménytelen volt - a felperes 2008. augusztus 29-én kézbesített, 2008. augusztus 15-i levelével a kölcsönszerződést azonnali hatállyal felmondta. A felperes a lejárt, esedékes

tartozás összegét 8.991 CHF-ben határozta meg és egyben felhívta az alperest annak megfizetésére.

A felperes keresetében 8.991 CHF és ennek kamatai, továbbá 84.000 Ft behajtási költség tekintetében kérte az alperes marasztalását.

Az alperes elsődlegesen a kölcsönszerződés érvénytelensége miatt, másodlagosan beszámítási kifogására alapítottnan a kereset teljes terjedelmű elutasítását kérte.

A fizetési meghagyásos eljárásból perré alakult eljárásban az elsőfokú bíróság 9. sorszámú ítéletével kötelezte az alperest 8.948 CHF és ennek 2008. augusztus 30-tól a kifizetés napjáig járó, az ítéletben megjelölt mértékű kamatai, valamint 84.000 Ft behajtási költség megfizetésére. Az ítélet szerint az alperes nem tett eleget maradéktalanul a kölcsönszerződésben vállalt fizetési kötelezettségének, ezért a felperes felmondásra jogosult volt. Álláspontja szerint az alperes védekezése alaptalan volt, mert a szerződés megtámadására nyitvaálló határidőt elmulasztotta, a semmisség megállapításának az alperes által megjelölt okokból nincs helye és a beszámításnak sem állnak fenn a jogszabályi feltételei. Az alperes marasztalásáról a Ptk. 523. § /1/ bekezdése alapján döntött.

Az alperes fellebbezése alapján eljáró másodfokú bíróság az elsőfokú bíróság ítéletét helybenhagyta.

A jogerős ítélet szerint alaptalanul hivatkozott az alperes fellebbezésében arra, hogy a felperes nem tett eleget együttműködési kötelezettségének, az együttműködési kötelezettséget valójában az alperes mulasztotta el. Az alperes érdemben nem reagált a felperes 2008. június 14-i felszólító levelére, csak a felmondás kézhezvétele után küldött - 2010. szeptember 1-én kelt - levelében tájékoztatta a felperest fizetési késedelmének okairól. E levélben azt állította, hogy 2008. július 30-án rendezni kívánta elmaradt tartozását és erre azért nem kerülhetett sor, mert táskáját jelentős pénzüsszeggel ellopták. A ténylegesen 2008. július 31-én történt lopás viszont nem akadályozhatta az alperest abban, hogy 2008. július 30-án (az ítéletben tévesen június 30-a szerepel) teljesítsen. E mellett az alperes a felmondás óta - holott ez tőle elvárható lett volna - egyetlen törlesztő részletet sem fizetett, és nem pótolta a 2008. márciusában és 2008. májusában esedékessé vált törlesztő részek befizetését sem.

A jogerős ítélet szerint alaptalanul sérelmezte a fellebbezés, hogy az elsőfokú ítélet figyelmen kívül hagyta a gazdasági viszonyokban bekövetkezett mélyreható változásokat, ugyanis a gazdasági válság jelei csupán 2008. október végén, jóval a felmondás után jelentkeztek.

A másodfokú bíróság szerint a felmondás a Ptk. 525. § /1/ bekezdés e) pontjára és a szerződés részét képező ÁSZF 8.1 pontjára

figyelemmel jogszerű volt, annak kézhezvételével az alperes még hátralékos tartozása a Ptk. 526. § /2/ bekezdése alapján esedékessé vált, és erre tekintettel az elsőfokú ítélet helybenhagyásának van helye.

Az alperes felülvizsgálati kérelmében a jogerős ítélet hatályon kívül helyezését, új eljárás elrendelését, és az eljárás bíróságok új határozat hozatalára utasítását kérte.

Előadása szerint súlyos hibát követtek el az eljárás bíróságok, amikor az alperes által indítványozott tanúk meghallgatását nem rendelték el. A tanúk bizonyíthatták volna, hogy a felperes nem tett eleget a Ptk. 277. §-ában írt együttműködési kötelezettségének, a Ptk. 4. § /4/ bekezdését is megsértve nem az adott helyzetben általában elvárható magatartást tanúsított és megsértette a 18/1999.(II.5.) Korm. rendelet 1. § a) és b) pontját. A tanúk meghallgatásával bizonyítást nyert volna, hogy az alperes már a felmondás előtt felkereste a felperest az „átmeneti gazdasági nehézség megoldása érdekében”, hogy az alperes „két havi bevételének ellopása olyan körülmény, amely csak átmenet jellegű”. Sérelmezte annak figyelmen kívül hagyását, hogy a gazdasági viszonyokban a szokásos szerződési kockázatot meghaladó mélyreható változás következett be.

Álláspontja szerint, mivel az elsőfokú bíróság nem folytatta le a Pp. 163. §-a szerinti bizonyítást, a másodfokú bíróságnak a Pp. 252. § /3/ bekezdése alapján kellett volna határoznia.

A felperes a jogerős ítélet hatályában való fenntartását kérte.

A Legfelsőbb Bíróság a jogerős ítéletet a felülvizsgálati kérelem keretei között vizsgálta, vizsgálhatta felül és arra a megállapításra jutott, hogy az nem jogszabálysértő.

A Ptk.-nak a perbeli kölcsönszerződésre irányadó szabályai szerint az adós a szerződés szerint köteles a kölcsönösszeg visszafizetésére, az adós súlyos szerződésszegése esetén pedig a hitelező azonnali hatállyal felmondhatja a kölcsönszerződést. A perbeli kölcsönszerződés részét képező Általános Szerződési Feltételek (ÁSZF) 8.1 pontja szerint súlyos szerződésszegésnek minősül, ha az adós a szerződésben foglalt fizetési kötelezettségének esedékességgkor nem tesz eleget, és ha emiatt a hitelező a szerződést azonnali hatállyal felmondja, akkor az adósnak a felmondás időpontjában még fennálló teljes tartozása lejárttá és esedékessé válik, azt az adós egyösszegben köteles megfizetni. Az alperes elkövette az azonnali hatályú felmondás alapjául szolgáló súlyos szerződésszegést, tény ugyanis, hogy az azonnali hatályú felmondás előtt két esetben is előfordult, hogy havi törlesztési kötelezettségének egyáltalán nem tett eleget, és e mulasztását felszólítás ellenére sem pótolta. 2008. augusztus 15-én is elmulasztotta az ekkor esedékes havi törlesztési

kötelezettségét. Mindezek alapján pedig nem vitatható, hogy a felperes 2008. augusztus 15-én kelt, augusztus 22-én postára adott és az alpereshez augusztus 29-én érkezett felmondása mind a Ptk. rendelkezéseinek, mind a peres felek szerződésének megfelelt.

A Ptk. 4. §-a szerint a jóhiszeműség, a tisztesség követelményeinek megfelelően, kölcsönösen együttműködve kötelesek eljárni a felek a polgári jogok gyakorlása és a kötelezettségek teljesítése során és ha a törvény szigorúbb követelményt nem támaszt, az adott helyzetben általában elvárható magatartást kell tanúsítaniuk. A Ptk. 277. §-ának /4/ bekezdése is kimondja, hogy a felek a szerződés teljesítésében együttműködésre kötelesek, a kötelezettnek a teljesítés érdekében úgy kell eljárnia, ahogy az az adott helyzetben általában elvárható, a jogosultnak pedig ugyanilyen módon elő kell segítenie a teljesítést.

Az alperes az elsőfokú eljárásban 2010. június 2-án megtartott tárgyaláson csatolta írásbeli védekezését, melyben a felperes jogellenes, az együttműködési kötelezettséget sértő magatartásának bizonyítása céljából a felperes szolnoki fiókjában dolgozó M I tanúkenti meghallgatását kérte. Előadása szerint a tanú azt tudja bizonyítani, hogy az alperes a 2008. július 31-én történt lopás után telefonon és személyesen is felkereste a felperes szolnoki fiókját, az ügyintézővel közölte, hogy mivel 2008. július 31-én a táskájával együtt 770.000 Ft-ját is ellopták, a törlesztő részletek megfizetése átmenetileg lehetetlenné vált számára. Az alperes szerint e találkozás után az ügyintéző tanácsára fizetett törlesztő részletet. Azt nem jelölte meg az alperes, hogy M I ügyintézővel pontosan mikor tárgyalt.

A Legfelsőbb Bíróság álláspontja szerint M I tanúkenti meghallgatása nélkül is bizonyított volt, hogy az alperes tett bejelentést a felperesnél az ellene elkövetett bűncselekményről, ugyanis 2008. szeptember 1-én kelt - szeptember 5-én kézbesített - levelében a lopásra hivatkozva közölte a felperessel, hogy 2008. július 30-án nem tudta rendezni elmaradt tartozását. A felülvizsgálati kérelemben írt azt az állítást, mely szerint M I ügyintéző tanúvallomása bizonyíthatná, hogy az alperes már a felmondás előtt bejelentette a lopást, a rendelkezésre álló iratok nem támasztják alá. Az alperes ugyanis a felpereshez intézett 2008. szeptember 1-i levélben maga adta elő, hogy a lopásról tett bejelentésekor az ügyintéző arról tájékoztatta, miszerint az az azonnali hatályú felmondást már postára adták, a 2008. július 15-i törlesztés után pedig legközelebb és egyben utoljára csak 2008. augusztus 28-án fizetett meg 42,5 CHF-et. Erre tekintettel nem tekinthető nyilvánvalóan okszerűtlennek és logikátlanak a jogerős ítéletnek az a megállapítása, hogy az alperes csak a felmondás után tájékoztatta a felperest késedelmének okairól, így M I tanúkenti meghallgatásának mellőzése miatt a jogerős ítéletet nem lehet

jogsabálysértőnek tekinteni. Egyébként sem várható el egy banki ügyintézőtől, hogy közel 3 év elteltével egy szóbeli bejelentés időpontját pontosan meghatározza.

Az alperesnek az azonnali hatályú felmondás után tanúsított magatartása nem támasztja alá a felülvizsgálati kérelemben tett azon állítását, hogy táskájának ellopása csak átmeneti fizetési nehézséget jelentett számára, ugyanis 2008. augusztus 28-a után tartozásából semmilyen összeget nem törlesztett. 2008. szeptember 1-én kelt levelében ugyan előadta, hogy a befizetni elmulasztott törlesztő részleteket rendezni kívánja, de a rendelkezésre álló adatok szerint határidő megjelölésével erre nem tett határozott ígéretet és 2008. augusztus 28-a után ténylegesen nem is került sor részéről teljesítésre. Erre figyelemmel is alaptalan az alperes hivatkozása arra, hogy a felperes megsértette a Ptk. 4. §-ában és 277. § /4/ bekezdésében írtakat.

A 18/1999.(II.5.) Korm. rendelet a fogyasztóval kötött szerződésben tisztességtelennek minősülő feltételeket határozta meg. E jogszabálynak a felülvizsgálati kérelemben hivatkozott rendelkezései szerint tisztességtelennek minősül az a szerződési feltétel, amely a szerződés bármely feltételének értelmezésére a fogyasztóval szerződő felet egyoldalúan jogosítja fel, továbbá az is, amely kizárólag a fogyasztóval szerződő felet jogosítja fel annak megállapítására, hogy teljesítése szerződésszerű-e. A Legfelsőbb Bíróság álláspontja szerint azonban e rendelkezések megsértésére már csak azért sem kerülhetett sor, mert a felek közötti kölcsönszerződés a jelen perben érintett azonnali hatályú felmondással kapcsolatban nem jogosítja fel egyoldalúan a felperest értelmezésre, és annak megállapítására sem, hogy az alperes teljesítése szerződésszerű volt-e. Azt az alperes sem vitatta a perben, hogy fizetési kötelezettségét elmulasztotta és ez szerződés szerint az azonnali hatályú felmondásra okot szolgáltató szerződésszegésnek minősült.

A felülvizsgálati kérelem sérelmezte annak figyelmen kívül hagyását, hogy „a gazdasági viszonyokban a szokásos szerződési kockázatot meghaladó mélyreható változás állott be”, de azt nem jelölte meg, hogy ebből az ügy érdemi elbírálására kiható mely következtetést kellett volna a bíróságnak levonnia. Egyébként az alperes az elsőfokú eljárás során - és így a 2008. szeptember 1-i keltezésű, felpereshez intézett levelében is - nem a válsággal, hanem táskájának ellopásával, illetve korábbi fizetési késedelme vonatkozásában munkabérének késedelmes kifizetésével indokolta szerződésszegését. A gazdasági világválság egyébként is ténylegesen csak 2008. őszétől érezte hatását Magyarországon.

Mindezek alapján azt kell megállapítani, hogy a másodfokú bíróság az elsőfokú ítélet helybenhagyásakor a felülvizsgálati kérelemben megjelölt egyik jogszabályi rendelkezést sem sértette meg.

A Legfelsőbb Bíróság a jogerős ítélet hatályában történő fenntartásáról a Pp. 275. § /3/ bekezdése alapján döntött.

Az eredménytelen felülvizsgálati kérelmet benyújtó alperes köteles megfizetni a felperes ügyvédi munkadíj formájában felmerült, ÁFA-val növelt összegű felülvizsgálati perköltségét a Pp. 270. § /1/ bekezdése, 78. § /1/ bekezdése és a 32/2003.(VIII.22.) IM rendelet 3. § /5/ bekezdése alapján, valamint köteles megfizetni az államnak az illetékeljegyzési joga folytán le nem rótt felülvizsgálati eljárási illetéket a 6/1986.(VI.26.) IM rendelet 13. § /2/ bekezdése alapján.

Budapest, 2011. május 24.

.Vezekényi Ursula sk.a tanács elnöke
.Lőrincz Györgyné sk.előadó-bíró
Gyöngyösiné dr.Gyügyei Klára sk.bíró